

Funded by
the European Union

7 – 11 kwietnia 2025 r.

Akredytacja Erasmusa w sektorze: Edukacja dorosłych

Akredytacja nr: 2020-1-PL01-KA120-ADU-095795

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Rodzaj działania: Mobilność indywidualna; job shadowing

Fundacja Activus, Łódź – Javni zavod Knjižnica, Šmarje pri Jelšah (Słowenia)

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

SŁOWENIA

25 czerwca 1991 r. ogłoszona została słoweńska deklaracja niepodległości, w wyniku której Słowenia odłączyła się od Jugosławii.

Jest członkiem NATO od 29.09.2004 r.

Jest członkiem Unii Europejskiej od 1.05.2004 r.

Jest członkiem strefy euro od 1.01.2007 r. (wcześniej walutą był tolar)

FLAGA SŁOWENII

HERB SŁOWENII

<https://pl.wikipedia.org/>

Funded by
the European Union

Fundacja Activus wydelegowała na job shadowing dwóch edukatorów

Główne cele – nabycie kompetencji

Kompetencje, które powinni nabyć uczestnicy:

- Znajomość rodzajów wsparcia oferowanego nauczycielom/edukatorom przez kadrę zarządzającą Javni zavod Knjižnica i władze lokalne w Šmarje pri Jelšah, zajmującą się edukacją osób dorosłych (w szczególności seniorów).
- Kompetencje metodyczne i merytoryczne przydatne w edukacji kulturalnej, środowiskowej i zdrowotnej osób dorosłych (w szczególności seniorów).
- Znajomość wykorzystania technologii informatycznych w otwartej edukacji dorosłych.

Funded by
the European Union

Główny, nowoczesny budynek
organizacji przyjmującej
**Javni zavod Knjižnica,
Šmarje pri Jelšah** –
DOM KULTURY Z BIBLIOTEKĄ
I KINEM.

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

W ramach obserwacji pracy organizacji przyjmującej koncentrowaliśmy się na obywatelstwie, nauce o Europie, usługach świadczonych na rzecz społeczności, wolontariacie, wymianach międzypokoleniowych, samodzielnym myśleniu krytycznym, aktywnym starzeniu się itp. Zwiększaliśmy świadomość obywatelską i europejską obserwując najlepsze praktyki w Knjižnica Šmarje pri Jelšah, wybierając odpowiedni program wizyty.

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

Podczas mobilności koncentrowaliśmy się na:

- zdobyciu wiedzy na temat zarządzania organizacją w Knjižnica Šmarje pri Jelsah,
- podniesieniu kompetencji w zakresie tematów i metod aktywizujących seniorów w Knjižnici Šmarje pri Jelsah,
- podniesieniu kompetencji w zakresie wielojęzyczności (język angielski),
- podniesieniu kompetencji w zakresie edukacji obywatelskiej, społecznej, historycznej,
- nawiązaniu współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz edukacji i aktywizacji seniorów w Słowenii.

Funded by
the European Union

Głównym celem udziału w projekcie była obserwacja pracy (job shadowing) instytucji partnerskiej Knjižnica Šmarje pri Jelšah (Knjižnica) oraz wymiana doświadczeń.

W trakcie mobilności uczestniczyliśmy w spotkaniach z:

- kadrą zarządzającą Knjižnica,
- pracownikami Knjižnica odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych projektów i zadań,
- edukatorami prowadzącymi zajęcia z seniorami, a także z uczestnikami tych zajęć,
- przedstawicielami lokalnych społeczności.

Uczestniczka mobilności wraz z mentorką przeglądają plany i dokumenty projektowe.

Funded by
the European Union

Podczas spotkań z dyrektorem oraz koordynatorką ds. projektów **zapoznaliśmy się ze specyfiką organizacji i jej celami**. Dowiedzieliśmy się, że Javni zavod Knjižnica Šmarje pri Jelšah realizowała już projekty unijne z grupami z Czech i Litwy, a my jesteśmy pierwszą grupą z Polski. **Zapoznaliśmy się ze sposobem finansowania** (50% gmina Šmarje, 20% pozostałe gminy, 20% z projektów, 10% ze składek i biletów) z wysokością rocznej składki dla seniorów - 22 euro rocznie.

Dzięki obserwacji pracy dowiedzieliśmy się jak działa Knjižnica.

Knjižnica jest instytucją prowadzącą różnorodne formy działalności, realizowane przez poszczególne jednostki organizacyjne: Biblioteka, Centrum Kultury, Muzeum Baroku oraz lokalne oddziały obejmujące cztery sąsiednie gminy.

Knjižnica jest centralnym ośrodkiem kulturalnym w regionach Obsotelj i Kozieńsko, organizując wiele wydarzeń edukacyjnych i kulturalnych.

Przedstawiciele organizacji
przyjmującej;
dyrektor wraz z zespołem.

Funded by
the European Union

Podczas wizyty poznaliśmy MISJĘ Javni zavod Knjižnica Šmarje pri Jelšah:

- propagowanie czytania (duża ilość materiałów bibliotecznych),
- oferowanie różnorodnego uczenia się przez całe życie i sposobów na spędzanie czasu wolnego,
- oferowanie treści kulturowych dla rozwoju osobistego,
- podtrzymywanie dziedzictwa kulturowego (zachowuje lokalną historię w kolekcji Muzeum Baroku i w historycznym budynku Informacji Turystycznej)
- teatr, kino, muzykę, sztukę i wystawy,
- **uniwersytet dla osób starszych (UTŽO),**
- zajęcia kulturalne.

Na zakończenie Dyrektor pokazał nam swój gabinet

Funded by
the European Union

Podczas rozmów z kadrami dowiedzieliśmy się, że w ramach współpracy z innymi bibliotekami pracownicy uczestniczą we wspólnych projektach i szkoleniach, dzieląc się doświadczeniami. **Rozwój bibliotek to ważny element strategii niezbędny do społeczeństwa obywatelskiego, dzięki zapewnianiu mieszkańcom dostępu do otwartej edukacji.**

Biblioteki i ich działania:

- promują integrację społeczną wszystkich mieszkańców sprzyjającą akceptacji wielokulturowości,
- wspierają różnorodne działania mieszkańców w środowisku lokalnym,
- podnoszą świadomość celów zrównoważonego rozwoju,
- edukują w celu zwiększenia kompetencji informacyjno-komunikacyjnych,
- łączą się z różnymi instytucjami i w ten sposób rozszerzają swoje usługi;

Dzięki usługom cyfrowym użytkownicy mogą szybciej i łatwiej korzystać z usług bibliotecznych.

Funded by
the European Union

Niektóre pomieszczenia Knjižnicy

Kameralna sala widowiskowa

Duża sala koncertowa, kinowa, teatralna

W bibliotece

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

Czytelnia dla dzieci

Kącik do gier planszowych

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

Dzięki obserwacji systemów zarządzania w Knjižnica poznaliśmy w jaki sposób organizowana jest działalność w UTŽO (UTW) i jakie oferuje mobilności.

Członkowie UTŽO, rejestrując się w jednym z kampusów, mogą bezpłatnie uczestniczyć w wydarzeniach na wszystkich, pozostałych kampusach. Członkowie rejestrują się każdego roku osobno, a rejestracja jest możliwa przez cały rok. **Członkowie uczestniczą w projektowaniu programu, zgłaszając swoje sugestie, a niektórzy z nich aktywnie angażują się w pracę UTŽO (jako wykładowcy, mentorzy, animatorzy).**

Szkolenia odbywają się w pomieszczeniach Biblioteki i Centrum Kultury. W działalność UTŽO wpisuje się także udział w wycieczkach zawodowych. Nie ma osobnej sekcji informatycznej doształcającej seniorów z zakresu IT, jednak jest osoba, do której można się zwrócić z pytaniami.

Większość członków pochodzi z gminy Šmarje pri Jelšah, a niektórzy - także - z sąsiednich gmin (Rogaška Slatina, Podčetrtek, Šentjur, Celje, Rogatec). Kobiet jest więcej niż mężczyzn, choć liczba mężczyzn, w ostatnich latach, również wzrasta.

Funded by
the European Union

Uniwersytet Trzeciego Wieku Šmarje pri Jelšah (UTŽO) stanowi szczególną formę działalności dbającą o edukację i aktywizację seniorów.

UTŽO został założony 20 listopada 2009 r. - w Dniu Słoweńskich Bibliotek Publicznych. Z każdym rokiem uczestników jest coraz więcej. Z okazji Dnia Kultury Słoweńskiej, w 2011 roku, UTŽO zostało utworzone w bibliotece w Kozje, a w październiku 2019 roku oddział w bibliotece w Bistricy ob Sotli.

Celem UTŽO (jak również wszystkich innych uniwersytetów trzeciego wieku w Słowenii) jest kształcenie na rzecz rozwoju osobistego i organizowanie lepszej jakości czasu wolnego seniorów.

Członkowie UTŽO spotykają się na cotygodniowych, różnych tematycznie wykładach i warsztatach, uczestniczą w kursach.

MOTTO: CZŁOWIEK ŻYJE TAK DŁUGO, JAK SIĘ UCZY!

Seniorzy spędzają wspólny czas przy grze w brydża

Funded by
the European Union

Spotkaliśmy się z grupą chóralną UTŽO, wspólnie nauczyliśmy się piosenek: my – słoweńskiej, Słoweńcy – polskiej. **Obserwowaliśmy zajęcia aktywnie uczestnicząc. Rozmawialiśmy z edukatorką prowadzącą zajęcia.**

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

Obserwowaliśmy jedną z ofert prozdrowotnych – zajęcia jogi, w których brali udział głównie, ale nie tylko seniorzy. W Knjižnici bardzo aktywnie działa także klub rowerowy oraz wycieczek pieszych. Knjižnica nie posiada sali sportowej, dlatego do zajęć gimnastycznych wykorzystywana jest, w zależności od ilości uczestników, mała lub duża scena. W najbliższym czasie zostanie otwarty miejski basen, co rozszerzy ofertę prozdrowotną.

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

Przedstawiono nam dużo projektów jest związanych z działaniem biblioteki dla osób w każdym wieku.

Nazwy niektórych z nich:

- Krótko mówiąc przyjaciel
- Czytanie dla zabawy
- Czytamy od wakacji do wakacji
- Kukułka i Sowa czytają
- Chodźmy, zróbmy coś dobrego
- Wieczór rozmów o bólu i żałobie
- Wieczory poetyckie i literackie

Odbywają się tu spotkania z ciekawymi ludźmi (pilotem, alpinistą, fotografem, podróżnikiem, psychologiem, ekologiem i in.), koncerty różnych gatunków muzycznych, wieczory literackie, wystawy, wykłady, warsztaty. Większość jest kierowana do wszystkich grup wiekowych, część tylko dla seniorów. Wykładowcą bywa wolontariusz, np. senior o ciekawych zainteresowaniach.

Część warsztatów edukacyjnych i działań promocyjnych dotyczy podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu i poszerzenia wiedzy o dziedzictwie kulturowym wśród mieszkańców.

Funded by
the European Union

Obserwacja zajęć i rozmowy z edukatorami pozwoliły nam poznać treści i metody pracy z osobami dorosłymi praktykowane przez Javni zavod Knjižnica Šmarje pri Jelšah.

Funded by
the European Union

Innym przykładem działania Knijźnicy jest współpraca z ekologicznym gospodarstwem Gorska Roza.

Zostaliśmy zaproszeni do gospodarstwa zielarskiego Gorska Roza, gdzie zostaliśmy oprowadzeni po plantacji ziół i **wzięliśmy udział** w warsztatach kosmetycznych, tym samym zwiększając wiedzę na temat postaw ekologicznych i poznanie przyrodniczych walorów regionu.

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

Zapoznaliśmy się z tym, jak Knijźnica dba o podtrzymywanie dziedzictwa kulturowego i zachowuje lokalną historię w kolekcji Muzeum Baroku. Jest to jedna z form działania Knjižnicy.

Obserwowaliśmy warsztaty złocenia gipsowych aniołków.

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

Muzeum Barokowe Šmarje pri Jelšah

Oferuje ono stałą wystawę 43 oryginalnych, ponad 260-letnich drewnianych rzeźb z kaplic kalwaryjskich. Pracownik Knjižnicy, który nas tego dnia oprowadzał, opowiadał o powstaniu muzeum i o symbolice prawie każdej z rzeźb.

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

Kalwaria z kościołem św. Rocha

Dowiedzieliśmy się, że Kalwaria ze słynnym kościołem pielgrzymkowym św. Rocha w Šmarje pri Jelšah to jeden z najwspanialszych zabytków sztuki barokowej w Słowenii. Po drodze usytuowanych jest 14 kaplic Drogi Krzyżowej, wyposażonych w barokowy wystrój (obecnie kopie). Rozmieszczone wzdłuż zygzakowatej ścieżki prowadzą pielgrzymów i turystów do kościoła.

Funded by
the European Union

Kościół św. Rocha

We wnętrzu kościoła dowiedzieliśmy się, że budowano go stopniowo, ale za rok jego ukończenia uważa się rok 1646. Jest to typowa architektura wiejskich kościołów swoich czasów. Różnica między wyglądem dość skromnym wyglądem zewnętrznym a wnętrzem jest zaskakująca – bogate freski czekają obecnie na dokończenie renowacji.

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

**Bardzo gościnni gospodarze oprowadzali nas po okolicy pokazując piękno regionu, historyczne miejsca i zabytkowe obiekty, będąc dumnymi ze swojego dziedzictwa kulturowego.
Gmina Šmarje pri Jelšah realizowała projekt „In cultura veritas”, który miał na celu jest podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu Šmarje.**

Centrum Informacji Turystycznej i Dom Franca Skazy, podobnie jak Muzeum Baroku pozostaje pod wspólną administracją Javni zavod Knjižnica.

Numer projektu: 2023-1-PL01-KA121-ADU-000139262

Funded by
the European Union

Dom Franca Skazy

Dom Franca Skazy jest przykładem pięknej architektury targowej z drugiej połowy XIX wieku. Stary dom, w którym już w 1850 roku działał pierwszy urząd pocztowy w mieście i z którego zachowała się jedynie piwnica, został wzniesiony w prostym, wiejskim stylu pod koniec XVIII wieku, natomiast nowy odzwierciedlał ówczesny stosunek właściciela do designu i architektury. W tym domu mieszkał słoweński patriota, działacz narodowy, mecenas i lider postępu w Šmarje pri Jelšah – Franc Skaza, któremu poświęcona jest również stała wystawa.

Centrum Informacji Turystycznej

W sklepie z pamiątkami sprzedawane są lokalne produkty.

W Šmarskiej piwnicy winnej można zapoznać się z historią winiarstwa.

Funded by
the European Union

Przyglądając się wnętrzu Kościoła parafialnego Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Šmarje pri Jelšah czuliśmy dumę, jaką okazowali nasi przewodnicy – jako wolontariusze brali udział przy pracach renowacyjnych.

Kościół parafialny Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny wybudowany pierwotnie z XIV w., przebudowany w XIX w. Ostatnio zakończyła się renowacja, rozpoczęta w 2015 roku i warta 1,5 mln euro, w której uczestniczyła ogromna ilość wolontariuszy ze Šmarje i okolicy. Na 150 000 euro oszacowano fizyczną i mechaniczną pracę wolontariacką oraz darowiznę drewna na nowe ławki.

Po zakończeniu remontu konserwator złożył hołd gminie i parafii. Dodał, że w swojej karierze tylko raz brał udział w takim remoncie.

Funded by
the European Union

Dowiedzieliśmy się, że **Knjižnica Šmarje pri Jelšah** brała udział w programie **In cultura veritas**, który Przyczynił się do zwiększenia atrakcyjności, frekwencji i ochrony dziedzictwa kulturowego regionu, oraz zwiększenia aktywności gospodarczej lokalnych producentów (program wart ponad milion euro, współfinansowany przez Unię Europejską, **w ramach programu Interreg Słowenia – Chorwacja**). Działania projektowe obejmowały produkcję spotów promocyjnych oraz kiosków informacji turystycznej obok obiektów dziedzictwa kulturowego w Šmarje pri Jelšah, Tinsko, Lemberg i Sladka gora. Odbywały się również warsztaty edukacyjne i działania promocyjne, w tym prezentacja na targach turystycznych w Wiedniu.

Poznaliśmy historyczne miejsca i zabytkowe obiekty regionu:

- **Lemberg pri Šmarju** – muzeum w niewielkiej wsi (atrakcja niezauważana przez turystów przejeżdżających tędy np. na wakacje do Chorwacji), a jednocześnie duma mieszkańców z dziedzictwa kulturowego.
- **Sladka Gora** – w tutejszym kościele spotkaliśmy księdza, który znał trochę język polski i opowiadał, jak uczył Papieża Jana Pawła II języka słoweńskiego – przed jego wizytami w Słowenii w latach 90-tych.

Obserwowaliśmy wielkie zaangażowanie pracowników Knjižnica w przedstawienie nam walorów swojego regionu.

Funded by
the European Union

Dzięki obserwacji pracy w Javni zavod Knjižnica, Šmarje pri Jelšah poprawiliśmy swoje kompetencje:

- cyfrowe, w tym umiejętność korzystania z materiałów zamieszczonych na stronach Knjižnica, zdobywanie informacji i załatwianie spraw w trybie internetowym, mailowym,
- metodyczne, poprzez zapoznanie się z pracą edukatorów i wolontariuszy prowadzących edukację cyfrową dla seniorów,
- językowe – utrwaliliśmy sprawność w zakresie komunikacji w języku angielskim, a także nabyliśmy rozumienie podstawowego zakresu słownictwa w języku słoweńskim,
- organizacyjne – poznaliśmy znajomość zasad i organizacji działań dla seniorów realizowanych w Šmarje pri Jelšah, zwiększając wiedzę na temat aktywizacji seniorów (włączaniu seniorów w wolontariat i wspieraniu tego wolontariatu w ramach działalności organizacji Knjižnica),
- kulturowe – nabyliśmy wiedzę kulturalną obejmującą świadomość lokalnego dziedzictwa kulturowego gminy Šmarje pri Jelšah oraz form udziału seniorów w życiu kulturalnym, organizowanym przez Javni zavod Knjižnica.

Funded by
the European Union

REZULTATY

- Wiedza i materiały zdobyte podczas mobilności pomogą we wprowadzaniu zmian programowych i organizacyjnych w Fundacji Activus.
- Lepsza znajomość języka angielskiego usprawni komunikację podczas spotkań online i spotkań bezpośrednich, zarówno z partnerami słoweńskimi, jak również innymi partnerami zagranicznymi Akademii Seniora Activus.
- Doświadczenia organizacyjne i logistyczne związane z przebiegiem mobilności do Šmarje pri Jelšah będą pomocne w realizacji kolejnych projektów mobilności Fundacji Activus.
- Rekomendacje dla zarządu/innowacje.